

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ DU LỊCH Ở QUẢNG NAM

ĐINH HẢI

Giám đốc Sở Du lịch tỉnh Quảng Nam

1. Tiềm năng và kết quả hoạt động.

Quảng Nam là nơi giao thoa của các nền văn hoá Việt, Chăm Pa, Ấn Độ, Trung Hoa, Nhật Bản; là vùng đất giàu giá trị văn hoá mang đậm bản sắc dân tộc, nơi lưu giữ nhiều công trình văn hoá vật thể và phi vật thể đặc sắc. Ngoài 2 di sản văn hoá thế giới được UNESCO công nhận là phố cổ Hội An và khu di tích Mỹ Sơn, Quảng Nam còn có trên 260 di tích văn hóa, lịch sử cách mạng; trong đó, có 15 di tích được xếp hạng quốc gia như Kinh đô Trà Kiệu, các tháp Chăm Khương Mỹ, Chiên Đàn, Bàng An, Phật viện Đông Dương, địa đạo Kỳ Anh, khu di tích Phước Trà, Nước Oa...; nhiều lễ hội dân gian phong phú, đặc sắc như lễ hội Bà Thu Bồn, Cầu Ngự, Rước Cộ, lễ hội các dân tộc thiểu số, lễ hội Đêm rằm phố Cổ, lễ hội Quảng Nam - Hành trình di sản...; nhiều làng nghề truyền thống như làng nghề đúc đồng Phước Kiều, làng mộc Kim Bồng, làng dệt lụa Mỹ Châu... Văn hoá ẩm thực Quảng Nam nổi tiếng với yến sào Cù Lao Chàm, mì Quảng, Cao lầu Hội An... Với 125 km bờ biển, Quảng Nam có các bãi biển đẹp như Hà My, Cửa Đại, Bình Minh, Tam Thanh, Biển Rạng... Khu vực ven biển có nhiều đảo, bán đảo với hệ sinh thái biển đặc sắc, có giá trị cho hoạt động du lịch như Cù Lao Chàm, Tam Hải, Tam Giang... Ngoài ra, Quảng Nam còn có nhiều danh thắng nổi tiếng như suối Tiên, Bản Than, suối Mơ, khe Tân, khe Lim...; hệ thống sông, suối, hồ với nhiều cảnh quan đẹp như sông Thu Bồn, hồ Phú Ninh; tài nguyên du lịch núi đồi, các khu rừng đặc dụng như khu bảo tồn thiên nhiên Cù Lao Chàm, Sông Thanh...; các mỏ nước khoáng nóng

như Phú Ninh, Tây Viên... Với những điều kiện trên, Quảng Nam thật sự là nơi có nguồn tài nguyên du lịch phong phú, đặc sắc.

Sau khi tỉnh Quảng Nam được tái lập (năm 1997), trên cơ sở nguồn tài nguyên du lịch văn hoá và sinh thái của địa phương, đặc biệt có 2 di sản văn hoá thế giới, Tỉnh uỷ, UBND Quảng Nam đã xác định: du lịch là ngành kinh tế quan trọng trong cơ cấu kinh tế của tỉnh. Công tác quản lý nhà nước về du lịch cũng đặt ra những yêu cầu mới nhằm đẩy nhanh tốc độ phát triển theo hướng bền vững, hiệu quả.

Từ năm 1998, trên cơ sở quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Quảng Nam - Đà Nẵng (khi chưa tách tỉnh), Sở Du lịch đã tham mưu cho UBND tỉnh điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Quảng Nam đến năm 2010. Từng bước hoàn thành việc lập các quy hoạch có tính chiến lược có tiềm năng phát triển như quy hoạch phát triển du lịch ven biển Điện Ngọc - Cẩm An, quy hoạch du lịch đồi Bồ Bồ, Phú Ninh, khu du lịch Phước Tân - Tân Thành, Phước Trạch - Phước Hải (Hội An), Tam Thanh (Tam Kỳ), Mỹ Sơn - Thạch Bàn, thị xã Hội An, huyện Duy Sơn, Đại Lộc, Tam Kỳ, thủy điện Mỹ Sơn 2... Các quy hoạch trên đã góp phần định hướng phát triển du lịch với mục tiêu khai thác có hiệu quả các lợi thế của tỉnh. Ngoài ra, Sở Du lịch còn tham mưu cho UBND tỉnh xây dựng đề án phát triển du lịch Quảng Nam đến năm 2015. Đó là các đề án cụ thể về hoạt động của ngành như khách sạn, lữ hành, quảng bá, xúc tiến du lịch, đào tạo nguồn nhân lực. Đặc biệt xây dựng được các quy định về quản lý khu

du lịch nhằm tạo tiền đề quan trọng cho việc đầu tư phát triển và tạo cơ sở pháp lý trong việc thực hiện *Pháp lệnh Du lịch* cũng như khớp nối các đề án kinh tế - xã hội của tỉnh. Đồng thời, đã thực hiện tốt công tác xúc tiến du lịch; đẩy mạnh việc tuyên truyền, quảng bá thường xuyên nhằm tạo lập, nâng cao hình ảnh du lịch Quảng Nam với du khách trong nước và quốc tế; chủ động tổ chức nhiều hoạt động du lịch như Lễ hội tuần văn hoá du lịch Hội An - Hành trình từ quá khứ, Gặp gỡ Đêm rằm phố cổ Hội An, lễ hội Quảng Nam - Hành trình di sản năm 2003, Quảng Nam - Hành trình di sản năm 2005, lễ hội kỉ niệm 5 năm Hội An - Mỹ Sơn - Di sản văn hoá thế giới, Năm du lịch quốc gia - Quảng Nam 2006...; tham gia các hội chợ, triển lãm về du lịch trong và ngoài nước; xây dựng Website du lịch Quảng Nam bằng tiếng Anh và tiếng Nhật; phát hành rộng rãi các ấn phẩm thông tin về du lịch Quảng Nam...

Trên cơ sở các quy hoạch và đề án được phê duyệt, tỉnh đã đầu tư nâng cấp, cải tạo nhiều công trình giao thông quan trọng phục vụ du lịch và dân sinh, đồng thời tạo điều kiện để thu hút đầu tư du lịch như đường Nam Phước - Mỹ Sơn, đường ven biển Điện Ngọc - Cẩm An... Đến nay, toàn tỉnh đã có 176 dự án du lịch với tổng số vốn đầu tư và đăng kí đầu tư trên 4.000 tỉ đồng (gồm 152 dự án trong nước) và 1,6 tỉ USD (gồm 21 dự án nước ngoài và 3 dự án liên doanh); trong đó, có 91 dự án đã hoàn thành và đang hoạt động, 11 dự án đang xây dựng, 58 dự án đã có thông báo thoả thuận địa điểm và xúc tiến các thủ tục đất đai xây dựng, 16 dự án mới đăng kí đầu tư. Toàn tỉnh có 86 khách sạn với 3.151 buồng, phòng; trong đó, có 1 khách sạn 5 sao, 6 khách sạn 4 sao, 5 khách sạn 3 sao, 12 khách sạn 2 sao, 14 khách sạn 1 sao...; 19 đơn vị hoạt động lữ hành; trong đó, có 3 đơn vị kinh doanh lữ hành quốc tế, 2 đơn vị kinh doanh lữ hành nội địa và 14 đơn vị vận chuyển du lịch.

Cùng với việc đẩy mạnh công tác quy hoạch, xúc tiến, tuyên truyền, quảng bá du lịch, trong thời gian qua, ngành Du lịch tỉnh đã thiết lập mối quan hệ hợp tác với một số

tổ chức, cá nhân quốc tế như tham gia thành viên chính thức của Hiệp hội châu Á - Thái Bình Dương (PATA); phối hợp với Trung tâm Thương mại thế giới (ITC) thực hiện dự án phát triển du lịch cộng đồng tại làng Mộc Kim Bông (Hội An), dự án phát triển doanh nghiệp vừa và nhỏ, dự án quản lý vùng bờ biển tỉnh Quảng Nam, dự án bảo tồn biển Cù Lao Chàm trong hoạt động phát triển du lịch sinh thái. Mặt khác, thường xuyên chú trọng việc nâng cao chất lượng dịch vụ về kinh doanh, lữ hành, hướng dẫn viên du lịch, đào tạo đội ngũ lao động phù hợp với xu thế phát triển du lịch hiện nay. Tỉnh đã làm thủ tục, xem xét và cấp thẻ cho 96 hướng dẫn viên du lịch, (gồm 81 tiếng Anh, 10 tiếng Pháp, 5 tiếng Đức, Trung Quốc, Nhật Bản); 500 người được bồi dưỡng nghiệp vụ về lễ tân, buồng, phòng, nhà hàng.

Với những nỗ lực đáng kể, đến nay hoạt động kinh doanh du lịch của tỉnh đã có nhiều khởi sắc. Các chỉ tiêu về lượt khách, thu nhập xã hội từ du lịch, lao động, số lượng buồng khách sạn liên tục có bước tăng trưởng khá làm tiền đề để triển khai các chương trình, kế hoạch phát triển du lịch trong những năm tiếp theo. Nếu như năm 1997, toàn tỉnh mới chỉ thu hút được 227.000 lượt khách; trong đó, khách quốc tế 145.000 lượt thì đến năm 2005 đã có tới 1.362.000 lượt; trong đó, khách quốc tế là 712.529 lượt. Tổng thu nhập du lịch năm 1997 mới chỉ đạt khoảng 20,3 tỉ đồng, năm 2005 đã lên tới 290 tỉ đồng. Giai đoạn 1997 - 2005 tốc độ tăng trưởng về tổng lượt khách là 25,1%/năm, tốc độ tăng trưởng bình quân về doanh thu du lịch đạt 39,7%/năm, tốc độ tăng trưởng bình quân về thu nhập xã hội từ du lịch đạt 139,2%/năm (năm 2005 đạt 900 tỉ đồng).

2. Các giải pháp tăng cường quản lý nhà nước về du lịch.

Thực hiện Nghị quyết số 09/NQ-TU của Tỉnh uỷ Quảng Nam về định hướng phát triển du lịch tỉnh trong giai đoạn 2006-2015, trong những năm tới, cùng với việc khắc phục những bất cập trong quản lý nhà nước về du lịch, ngành Du lịch tỉnh Quảng

Nam cần tập trung làm tốt các giải pháp sau:

Một là, đẩy mạnh công tác quy hoạch và thu hút đầu tư. Trên cơ sở định hướng không gian phát triển du lịch tỉnh, tiếp tục nghiên cứu, khớp nối các quy hoạch du lịch với quy hoạch phát triển của các ngành, địa phương, phù hợp với tổng thể phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Việc quy hoạch phải gắn với phát huy đầy đủ các tài nguyên du lịch hiện có. Xây dựng phương án khai thác, giữ gìn và tôn tạo các giá trị văn hoá mang đậm bản sắc địa phương; nghiên cứu thị trường, thị hiếu để lập dự án đầu tư... Điều chỉnh các quy hoạch đã có và nghiên cứu lựa chọn một số khu vực trọng điểm để tiến hành quy hoạch. Xây dựng chiến lược và quy hoạch phân kỳ đầu tư phát triển cho toàn tỉnh, đảm bảo tính khả thi và hiệu quả đầu tư. Mặt khác, xây dựng cơ chế đặc thù mở để thu hút đầu tư các dự án, đẩy mạnh công tác tìm nguồn hỗ trợ cho phát triển du lịch, nhất là nguồn đầu tư cơ sở hạ tầng du lịch. Xây dựng cơ chế ưu đãi đối với doanh nghiệp mở hành mở các tour, tuyến mới nhằm khai thác tiềm năng du lịch trong tỉnh cũng như thu hút được nguồn khách quốc tế và nội địa đến với Quảng Nam.

Hai là, xây dựng không gian du lịch rộng mở với các tuyến, điểm liên kết. Theo đó, tập trung xây dựng Hội An trở thành đô thị du lịch và là trung tâm du lịch của tỉnh có tầm cỡ quốc gia và khu vực với thế mạnh về du lịch văn hoá và du lịch biển đảo, tạo nguồn khách cho các điểm du lịch khác trong tỉnh. Đầu tư xây dựng Cù Lao Chàm trở thành đảo du lịch tổng hợp bao gồm các sản phẩm về du lịch biển, du lịch rừng và văn hoá lịch sử. Trước mắt, tỉnh tập trung hoàn thành một số công trình thiết yếu tại Cù Lao Chàm đưa vào khai thác. Đồng thời, đẩy mạnh tốc độ xây dựng khu nghỉ mát Cù Lao Chàm và bảo tàng cổ vật Cù Lao Chàm. Xây dựng Tam Kỳ trở thành hạt nhân du lịch ở khu vực phía Nam của tỉnh; đưa vào khai thác các tuyến du lịch Tam Kỳ - Phú Ninh, Tam Thanh - Tam Kỳ - Tiên Phước - Trà My - Tháp Chàm - Địa đạo Kỳ Anh; khai thác nguồn khách công vụ,

khách nghỉ cuối tuần, khách hội nghị; đón các luồng khách đến từ Hội An, Núi Thành qua sông Trường Giang và các tour du lịch đường bộ khác. Thu hút đầu tư vào khu du lịch Mỹ Sơn - Thạch Bàn, bao gồm làm viên văn hoá, khu lưu trú, nơi giữ chân khách cho các tour du lịch sông Thu Bồn, suối nước nóng Tây Viên, thủy điện Duy Sơn 2 và các làng nghề truyền thống. Đối với du lịch miền núi và đường Hồ Chí Minh, tập trung khai thác các tuyến trọng điểm như A Sờ, Sông Thanh, Phước Sơn. Xây dựng một số làng văn hoá các dân tộc thiểu số. Hình thành các khu du lịch cao cấp ven biển từ Điện Ngọc đến Kỳ Hà để thu hút một số nhà đầu tư nước ngoài của các quốc gia đang là thị trường khách trước mắt và lâu dài của tỉnh như Nhật Bản, Ô-xtrây-li-a, Mỹ, Thái Lan... Thu hút đầu tư xây dựng một số khu giải trí, thể thao như sân golf, casino...

Ba là, trên cơ sở những sản phẩm du lịch thường xuyên phát triển, đánh giá thị trường khách để có những giải pháp tích cực nhằm duy trì thị trường truyền thống, mở rộng thị trường mới và đẩy mạnh khai thác thị trường nội địa. Tiếp tục triển khai các hoạt động xúc tiến du lịch, tham gia các hội chợ trong nước và quốc tế. Đặc biệt chú ý hình thành tổ chức road show tại một số thị trường mới như Hàn Quốc, ASEAN, Tây Âu, Mỹ... Gắn công tác xúc tiến, quảng bá du lịch với việc tăng cường hiệu quả việc ứng dụng công nghệ thông tin nhằm tăng khả năng thu hút khách thông qua cổng thông tin điện tử tỉnh, qua trang Web của Sở Du lịch và các ngành, địa phương khác. Phát triển mối quan hệ về du lịch giữa Quảng Nam với các tỉnh, thành phố theo các hình thức liên kết thích hợp.

Bốn là, xây dựng chiến lược phát triển nguồn nhân lực mang tính toàn diện và chất lượng cao nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển. Mặt khác, tranh thủ nhiều nguồn hỗ trợ, nhiều kênh đào tạo theo phương châm xã hội hoá để đẩy mạnh việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý nhà nước đủ tiêu chuẩn để đáp ứng tốt công tác quản lý cũng như hội nhập quốc tế về du lịch.

Năm là, tiếp tục thực hiện cải cách hành chính trong lĩnh vực du lịch. Làm tốt vai trò tham mưu cho UBND tỉnh về việc ban hành các văn bản pháp lý về quản lý du lịch trên địa bàn, đặc biệt là các văn bản, chế tài về khai thác, sử dụng, tu bổ và tôn tạo các giá trị văn hoá vật thể và phi vật thể. Thành lập Ban quản lý du lịch tại một số khu vực trọng điểm để trực tiếp quản lý các dự án đầu tư phát triển, dự án tăng cường năng lực quản lý ngành thuộc các nguồn ngân sách trung ương, tỉnh và tài trợ của các tổ chức quốc tế. Triển khai thu phí và lệ phí để tái đầu tư. Thành lập các phòng chức năng quản lý du lịch ở các huyện, thị xã. Nghiên cứu việc phân cấp quản lý hoạt động du lịch cho các huyện và xã theo vị trí của các khu, tuyến, điểm du lịch phù hợp.

Sáu là, tăng cường xã hội hoá du lịch thông qua các cơ chế ưu đãi đầu tư, ưu đãi khai thác thị trường. Phát huy vai trò của

nhân dân qua các hoạt động du lịch. Tăng cường sự phối hợp của các ngành, các cấp, các đoàn thể, Mặt trận Tổ quốc trong công tác phát triển du lịch. Thành lập Hiệp hội du lịch Quảng Nam. Phối hợp chặt chẽ với các cơ quan liên quan đảm bảo an ninh trong các hoạt động du lịch. Triển khai xây dựng các tuyến, điểm, khu du lịch, các hoạt động du lịch an toàn để du khách thực sự yên tâm khi đến với du lịch Quảng Nam.

Bảy là, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra các hoạt động du lịch, nâng cao chất lượng công tác thẩm định các cơ sở lưu trú. Thực hiện nghiêm túc việc xét, cấp thẻ hướng dẫn viên du lịch theo đúng quy định của pháp luật. Phấn đấu xây dựng bộ máy văn phòng Sở Du lịch thực sự trở thành công cụ quản lý nhà nước và là người bạn đồng hành của các doanh nghiệp, góp phần tích cực vào công cuộc phát triển kinh tế - xã hội của địa phương □

* * * * *

MỘT SỐ TÁC ĐỘNG CỦA MẶT BẰNG MỚI...

(Tiếp theo trang 7)

ứng nguyên liệu và hệ thống tiêu thụ sản phẩm. Chú trọng các kênh huy động vốn như đẩy mạnh quá trình thực hiện đổi mới, cổ phần hoá các DNNN, đưa thị trường chứng khoán hoạt động có hiệu quả trở thành kênh huy động vốn quan trọng của nền kinh tế.

- Tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư, tập trung vào các nội dung chính như cải cách thể chế (tạo môi trường pháp lý thông thoáng, theo hướng minh bạch hoá, công khai hoá, khuyến khích cạnh tranh, xây dựng bộ máy hành chính tinh gọn, hiệu quả, đẩy mạnh chống tham nhũng), giảm nhanh chi phí đầu tư, trước hết có lộ trình giảm giá độc quyền của một số sản phẩm thông qua cạnh tranh, giá thuê đất, tăng cường đào tạo để phát triển nguồn nhân lực đồng thời thực hiện mở cửa lĩnh vực, phạm vi đầu tư phù hợp với cam kết quốc tế (nhất là lĩnh vực dịch vụ khi Việt Nam gia nhập WTO).

- Bên cạnh những giải pháp tích cực đối với các cơ quan quản lý nhà nước, hệ thống các DN Việt Nam thuộc các thành phần kinh tế cần thực hiện cải tiến công nghệ, thực hành tiết kiệm, giảm chi phí sản xuất, hạ giá thành, hạn chế việc tăng giá đầu vào sản phẩm, hạn chế tăng giá đầu ra. Những sản phẩm chủ đạo như điện, than, xi măng, phải tiết kiệm giảm chi phí đồng thời với đổi mới sắp xếp quản lý DN, không lợi dụng tình hình để tăng giá sản phẩm.

Việc giá xăng dầu tăng và lãi xuất tiền USD nhiều khả năng tiếp tục tăng sẽ ảnh hưởng không nhỏ đến đầu vào của giá thành sản xuất của nhiều DN, nhiều khả năng việc xoá hẳn bù lỗ trong năm nay là chưa thể xảy ra vì điều quan trọng nhất vẫn là tính toán về sức chịu đựng của nền kinh tế đối với giá dầu mỏ hiện nay. Do vậy, ở tầm vĩ mô, cần có giải pháp xử lý thích hợp điều hoà lợi ích của DN, người tiêu dùng và Nhà nước □